

Plaatsingslijst van van het archief van de familie Croles

Periode van het archief: 1774-2006

Samengesteld door Bert Kraan

Collectie HDC | Protestantse Erfgoed
Bibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 605
December 2018

Inleiding

De friese familie Croles was vanouds een vroedschapsfamilie, en later ook een van scheepsbouwers.

De belangrijkste archiefvormers in dit archief zijn:

Jelle Jelles Croles (1792-1851)

Stukken betreffende Jelle Jelles Croles (1792-1851). Hij werd geboren te IJlst alwaar hij sloopstimmerbaas was. Tevens was hij actief als kerkelijk oefenaar, en speelde hij een rol binnen de Afscheiding. De hem betreffende stukken vindt men in inv. nr. 14 en 55-66

Jelle Jelles Croles (1869-1936)

Stukken betreffende mr. Jelle Jelles Croles (1869-1936). Aanvankelijk werd hij opgeleid voor de scheepsbouw, maar besloot later rechten te studeren. Hij begon als advocaat en procureur te Leeuwarden, en eindigde in 1931 als president van het gerechtshof aldaar. Tevens begaf hij zich in de politiek: in 1903 werd hij gekozen tot lid van de Provinciale Staten van Friesland voor de ARP. In 1922 verruilde deze functie voor lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal en bleef dit tot 1929. Verder was hij van 1904 tot 1930 voorzitter van het Provinciaal Comité van A.R. Kiesverenigingen in Friesland. Daarnaast vervulde hij nog enkele bestuursfuncties.

Het is onbegonnen werk aan te geven welke stukken uit het archief hem betreffen, maar wellicht is het aardig te wijzen op inv. nr. 4, waaruit zijn nauwe contacten blijken met dr. Abraham Kuyper

Jelle Jelles Croles (1908-1991)

Stukken betreffende mr. Jelle Jelles Croles (1908-1991). Hij studeerde rechten, eerst te Groningen, vanaf 1936 aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij kwam daarna te werken op het Ministerie van Economische zaken. In 1946 werd hij benoemd tot burgemeester van Bodegraven en in 1947 tot kantonrechter plvv. in het kanton Alphen. Daarnaast vervulde hij nog ettelijke bestuursfuncties. Stukken hem betreffende vindt men in inv. nr. 41-44 en 70-73

December 2018

Bert Kraan

Bronnen

Genealogysk jierboekje, nr. 364, onder redaksje van W. Dolk [et al.]. Ljouwert, 1969

Plaatsingslijst

Plaatsingslijst van stukken betreffende de familie Croles

- 1 *Croles, van de zestiende eeuw tot nu ... : Een beschrijving van onze voorouders.* Samenstelling: Jelle J. Croles, 2006. 145 losse bladen in omslag.
1 omslag + 1 CD-rom
- 2 Stukken betreffende de discussie over de Friese taal en Friese Beweging, vooral waar het de bijdrage van de ARP en J.J. Croles betreft, 1907-1939 en z.d.
1 omslag
- 3 Foto's, waaronder die van het woonhuis van J.J. Croles, legitimatiebewijs voor J.J. Croles, en spotprent op de Friese landstormers, z.d.
1 omslag
- 4 Ontvangen brieven, briefkaarten en telegrammen, vrijwel alle van A. Kuyper, 1907-1918.
1 omslag
- 5 Oorkonde, gedateerd 17 oktober 1890, waarop het lidmaatschap wordt vermeld van Jelle Croles van het studentencorps aan de Vrije Universiteit, vergezeld van afbeelding van VU-plaquette.
Stukken betreffende het Scheidsgerecht, 1916 en z.d.
Programma van den Landdag van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in Friesland op donderdag 30 sept. te Beetsterzwaag.
Brochure *Kleine Nederlanders* door E. v. Dieren, 1910.
Vier scheepsfoto's, z.d.
1 omslag
- 6 Genealogie van de scheepsbouwers Croles te IJlst, z.d. *Friesch Dagblad*, 29 oktober 1937: Kuyper-nummer, met hierin artikel *Dr. Kuyper en zijn Friezen*.
Kopie van notariële acte met testament van J.J. Croles, 15 juni 1928.
1 omslag
- 7 Vier exemplaren van het A.R. Caricaturistische Weekblad *De Houten Pomp* van 3 november 1922 met op de voorpagina afbeelding van J.J. Croles.
1 omslag

- 8 Foto's van Jelle Jelles Croles (1869-1936), Klaske Croles-Syperda (1835-1917) en dochter van Klaske Syperda, z.d.
Foto's van Jelle Jelles Croles (1792-1851), Jelle Jelles Croles (1826-1900), Jacomina Croles-Koning (1875-1954) en dochter Klaske Syperda, z.d.
Losse foto's van Anna Croles (zuster van J.J. Croles) en Jacomina Croles-Koning, z.d.
1 omslag
- 9 Handgeschreven genealogie Caroles (Karolus), z.d.
1 omslag
- 10 Coopbrief uit 1780.
Coopbrief uit 1774.
1 omslag
- 11 Militair zakboekje op naam van Karolus, Pieter Jelles, 1818.
1 omslag
- 12 *De Historische Bizonderheden van IJlst* door H.J. Busé. IJlst, 1908.
Voor en na de Reformatie te IJlst door H.J. Busé. IJlst, 1909.
IJlst, de Friesche Schaatsenstad. Een oud stadje, daterend uit 1262. Tot ver over de grenzen vermaard. Nachtelijke vlucht om een goudsbloem. Artikel in *Friesch Dagblad*, z.d.
1 omslag
- 13 Overlijdensbericht van Liskjen Walles Veldhuis, echtgenote van Jelle J. Croles, in de *Leeuwarder Courant* van 12 maart 1849.
Huwelijksaankondiging van Jelle J. Crolus Jr. en Liskjen W. Veldhuis, IJlst, 6 mei 1824.
1 omslag
- 14 *Koningryk der Hemelen. Evangelische reisvas voor den christen.* Brussel, oct. 1854.
Krantenartikel van K. Runia met vermelding van Jelle Croles, sloopstimmerman en kerkelijk oefenaar in 1831, z.d.
Afgescheiden kerken in Friesland. Krantenartikel door H.A. in *Friesch Dagblad* van 10 mei 1980, met vermelding van enige telgen uit het geslacht Croles.
Opdracht aan mijne waarde en veelgeliefde landgenooten, naar aanleiding van ps. LXXXIII : 5, toepasselijk gemaakt op onze landsaangelegenheden door Jelle Jelles Croles. Sneek, 1831.
De wonderbare reiniging eenes melaatschen, ontwikkeld uit Mattheus VIII : 1-4 door Jelle Jelles Croles. Sneek, 1831. 2 exx.
1 omslag
- 15 Knipsels, meest uit de *Leeuwarder Courant*, betreffende de scheepsbouw in Friesland, 1941-1950 en z.d.

- 1 omslag
- 16 Krantenknipsels, betreffende de familie Croles en de
 “Croleswerf”, 1873-1917 en z.d.
 Handgeschreven Zegen Wensch aan den Heer Croles en
 Egtgenote bij haar 25ste Jarige Egtvereeniging, 22 January
 1884.
 1 omslag
- 17 Ontvangen brieven van tevreden kopers van schepen, 1851-
 1890.
 1 omslag
- 18 *De Provinciale Friesche Courant* van 31 januari 1900, met
 daarin necrologie van J.J. Croles door L. Wagenaar, 24 januari
 1900.
 1 omslag
- 19 Ontvangen brieven en briefkaarten betreffende sterfgevallen,
 1928-1959 en z.d.
 1 omslag
- 20 Akten van aanstelling van Jelle Jelles Croles tot wethouder van
 de gemeente IJlst en ambtenaar van de Burgerlijke Stand, 25
 oktober 1875 en 6 september 1881.
 1 omslag
- 21 *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 3 mei 1935, met op pagina
 1 vermelding van scheepsbouwers Croles te IJlst.
 1 omslag
- 22 Stukken en correspondentie uit de periode dat J.J. Croles lid van
 de Provinciale Staten van Friesland en lid van de Eerste Kamer
 was, 1913-1929.
 1 omslag
- 23 Getuigschriften, inschrijvingsbewijs, betaalbewijzen en
 promotiebul van J.J. Croles, aan de Vrije Universiteit, RU
 Groningen en Gemeente-Universiteit Amsterdam 1890-1897
 en z.d.
 Stellingen ter verkrijging van den graad van doctor in de
 Rechtswetenschap ... voor de faculteit te verdedigen op
 dinsdag 14 december 1897, ... door Jelle Jelles Croles,
 geboren te IJlst. Amsterdam, z.d.
 1 omslag
- 24 Stukken en krantenartikelen betreffende de ARP in Friesland en
 de Bijzondere Vrijwillige Landstorm te Friesland, waar de naam
 van J.J. Croles telkens opduikt, 1920-1953 en z.d.
 1 omslag
- 25 Stukken en krantenartikelen betreffende Abraham Salomon
 Levisson, opperrabijn van Leeuwarden, met wie de weduwe

- Croles en haar dochters bevriend waren, en die in 1943 omkwam, 1982 en z.d.
1 omslag
- 26 Bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staatscourant* van dinsdag 11 september 1906, no. 211, No. 542 betreffende Naamloze Vennootschap Drukkerij *De Motor* te Sneek *Friesch Kerkblad : Orgaan voor de Officieele Berichten der Gereformeerde Kerken in Friesland*, 1 november 1909 (uitgave van de Handelsdrukkerij *De Motor* te Sneek).
De Spiegel : Weekillustratie voor het Christelijk Gezin van 24 april 1920, met foto van de Deputatenvergadering der ARP, waarop J.J. Croles.
1 omslag
- 27 Stukken betreffende de benoeming van J.J. Croles tot:
– Lid van de Militieraad in het eerste militiedistrict der provincie Friesland, 1 en 6 augustus 1914.
– Officier in de Orde van Oranje-Nassau, 27 en 30 augustus en 16 september 1920 – Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, 27 en 30 augustus 1932.
1 omslag
- 28 Steunverklaring van werknemers van Scheepsbouw Mij. Croles aan J.J. Croles met het ook op de verkiezingen, z.d.
1 omslag
- 29 Overlijdensberichten van diverse leden van de familie Croles, 1917-2002, en een condoleancebrief van H.A. van Andel aan J. Croles-Koning, 27 juli 1936.
Notarisakte met daarin de oprichting van “Stichting Bureau voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden”, 12 juni 1947 waarbij mejuffrouw Aaltje Croles een der comparanten is.
1 omslag
- 30 Krantenknipsels van 30 juni en 1 juli 1931 betreffende het Breed Provinciaal Comité van Antirevolutionaire Kiesverenigingen in Friesland, met een afbeelding van de in de artikelen vermelde Calvijn-plaquette, z.d.
1 omslag
- 31 Krantenknipsel betreffende J.J. Croles (necrologieën, afscheid Gerechtshof Leeuwarden), alsook condoleancebriefje van J. de Vries aan mevrouw Croles, 4 juli 1936, 1924-1936 en z.d.
1 omslag
- 32 *Leeuwarder Courant* van 20 november 1918, met onder “Persnieuws” een verslag van het optreden der Bijzondere Vrijwillige Landstorm in Friesland in Den Haag onder bezieling van J.J. Croles.
1 omslag
- 33 Krantenartikelen betreffende subsidiëring van bijzondere

- scholen, 1909-1924 en z.d.
1 omslag
- 34 *Een gedragen jas voor een nieuwe.* Tijdschriftartikel over het inruilen van gedragen kledingstukken of dekens te Leeuwarden, z.d.
1 omslag
- 35 Verkiezingsfolder ARP, z.d.
Typoscript van 3 artikelen: *Troelstra grijpt naar de Macht* met begeleidend schrijven 24 juni 1933.
Briefkaart aan mej. K. Croles, poststempel 9-8-1934, afzender onleesbaar.
Typoscript van krantenartikel betreffende de 65-jarige verjaardag van J.J. Croles, te plaatsen op 23 augustus 1934.
Krantenfoto van in IJlst gebouwde boeier, 11 maart 1939.
1 omslag
- 36 Krantenknipsel met necrologie van H. Okma door J.J. Croles, 14 mei 1909.
Schriftje met handgeschreven gedichten door J.J. Croles jun., 1890.
1 omslag
- 37 Stukken betreffende de Bijzondere Vrijwillige Landstorm in Friesland, 1919-1938.
Programmaboekje ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan der AR kiesvereniging "Nederland en Oranje" Leeuwarden, 1852-1927, 1927.
1 omslag
- 38 Uiteenlopende stukken betreffende J.J. Croles, 1915-1939 en z.d.
1 omslag
- 39 Persdocumentatie, voornamelijk krantenknipsels, betreffende J.J. Croles, 1926-1953 en z.d.
1 omslag
- 40 *Organisatie van het vrouwen-comité tot versterking van de medische en de wis- en natuurkundige Faculteit aan de Vrije Universiteit (VU-plan 1937).* In het comité zat o.a. J Croles-Koning, Leeuwarden Proclamatie *Christen Vrouwen van Nederland!* Eén van de ondertekenaars: J. Croles-Koning, Leeuwarden.
1 omslag
- 41 Stukken betreffende de studie van Jelle Jelles Croles jr. aan de Vrije Universiteit, 1933-1938 en een aanstellingsbrief tot kantonrechter-plaatsvervanger in het kanton Alphen, 24 januari 1947.
1 omslag

- 42 Stukken betreffende het burgemeesterschap van Bodegraven van J.J. Croles, 1971-1973 en z.d.
1 omslag
- 43 Krantenartikelen uit 1946 en 1947 met berichten over de nieuwe burgemeester van Bodegraven: J.J. Croles.
1 omslag
- 44 Krantenknipsels uit 1970 betreffende burgemeester J.J. Croles.
1 omslag
- 45 Exemplaren, merendeels van het *Friesch Dagblad* uit 1908-1935, met vermelding van J.J. Croles, artikelen van zijn hand en stukken over de ARP.
1 omslag
- 46 Exemplaren van het *Friesch Dagblad* uit 1919, 1920 en 1953 (jubileumnummer) met vermelding van J.J. Croles en de ARP.
1 omslag
- 47 Mapje, met opschrift "Varia", waarin exemplaren van *Kerkblad van de Gereformeerde Kerken van 's-Gravenhage* uit 1929.
1 omslag
- 48 Krantenknipsels en enkele exemplaren van tijdschriften met overlijdensbericht of necrologie van J.J. Croles, 1936 en z.d.
1 omslag
- 49 Exemplaren van kranten (merendeels *Friesch Dagblad* en *Leeuwarder Nieuwsblad*) met daarin artikelen over het Fries of J.J. Croles, 1908-1930.
1 omslag
- 50 Envelop, poststempel 16-7-1936, afzender Centraal Bureau voor Persinlichtingen, Amsterdam, gericht aan Mejuffrouw K. Croles, Emmakade 23, Leeuwarden, met daarin een map met bladen waarop krantenknipsels met necrologie van J.J. Croles, 1936 en z.d.
1 omslag
- 51 Kranten en krantenknipsels, merendeels betreffende de ARP, 1918-1928 en z.d.
1 omslag
- 52 Stukken betreffende het lidmaatschap der Eerste Kamer van J.J. Croles, 1922-1928 en z.d.
1 omslag
- 53 Twee mappen met krantenknipsels betreffende koninklijke onderscheidingen, vergaderingen ARP, etc., 1918-1932 en z.d. *Friesch Dagblad* van vrijdag 18 mei 1945.
1 omslag

- 54 *De heeren in Den Haag*, door C.K. Elout met teekeningen van Louis Raemaekers. Eerste reeks. Amsterdam 1907.
1 deel
- 55 Handgeschreven oefening, gehouden te Amsterdam op 1 juli 1828 door Jelle Jelles Croles in het bijzijn van zijn ouders, broers en zussen.
1 deel
- 56 Handgeschreven oefeningen over diverse teksten, z.d.
1 deel
- 57 Handgeschreven oefeningen over de catechismus, getekend: IJlst Den 28 January 1834, Jelle J. Croles.
1 deel
- 58 Handgeschreven “schetsen” over de catechismus, getekend: IJlst den 19 January 1836, Jelle Jelles Croles Don.
1 deel
- 59 Handgeschreven “schetsen” over de catechismus, z.d.
1 deel
- 60 Handgeschreven oefeningen over de catechismus, getekend: IJlst den 7 februari 1826, en: IJlst den 20 January 1927, Jelle Jelles Croles.
1 deel
- 61-63 Handgeschreven oefeningen over de catechismus, z.d.
3 delen
- 64 Handgeschreven tekst van een trouwprek of -oefening, z.d. (Ontbreekt: p.1-2).
1 deel
- 65 Handgeschreven oefening over Hosea 4, vers 1 tot 4, z.d.
1 deel
- 66 Handgeschreven oefeningen. De eerste met het opschrift: *De Wonderbare Reiniging Eenens Melaatschen, ontwikkeld uit Matheus 8 de 4 Eerste Verzen*, door Jelle Jelles Croles scheepstimmerman tot IJlst, z.d. De tekst hiervan verscheen in 1831 in druk te Sneek, zie nr. 14. Aan het eind staat een aantal teksten, “geoefent in het Jaar 1836”
1 deel
- 67 *Herinnering aan uwe belijdenis*. Afgegeven aan Dieuwke J. Croles, tot aandenken aan hare Belijdenis, gedaan te IJlst, den 19 maart 1882. Ondertekend door W. Van den Bijtel
1 deel
- 68 *Kom tot Jezus! Een roepstem aan allen* door Newman Hall.
Negende druk. Amsterdam, 1877

Vroeg naar den hemel. Het leven en sterven van een kind dat Jezus lief had door N.M. Feringa. 2e druk. Amsterdam, z.d.

Ik ga naar den hemel. Iets uit het leven en sterven van een bijna 10-jarige knaap, overleden 11 januari 1872 door J.G.L. Nijmegen, z.d.

Gedenkt den sabbathdag, dat gij dien heiligt door W. Ziethe. Utrecht, z.d.

Afscheidsgroet aan mijne geliefde leerlingen op de Christelijke School te IJlst, door E.J. Veenendaal, IJlst 30 november 1877. Opschrift bovenaan: "Tjitsche Croles Ter Gedachtenis van E.J. Veenendaal

Boekje met handgeschreven catechisatielessen. Op schutblad: Tjitske Croles, IJlst 16/4/1887

Boekje met handgeschreven catechisatielessen. Op binnenkant omslag: Liskje Croles. Z.d. Inliggend rouwadvertentie van Liskjen Croles, overleden te IJlst op 2 januari 1932

1 pak

69

Abraham Kuyper oder Staatsman und Christ von J.R. Slotemaker de Bruïne. Berlin, 1932

Dr. A. Kuyper in Jezus ontslapen. Geboren 29 october 1837, overleden 8 november 1920. Baarn, z.d.

Vrede in de politiek? Berijmd verslag van 'n politieke vredesconferentie door de een met prentjes van den ander. Amsterdam, 1909

De kleyne luyden. Openingsrede ter deputatenvergadering van 23 november 1917 door A. Kuyper. Kampen, 1917

Krantenknipsel met artikel: *Petear tusken Wymbritseradiel en Drylst* troch Gosse. II. Z.d.

Nationale Landstormdag te 's-Gravenhage 27 september 1928. Ter herdenking van het tien-jarig bestaan van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Leiden, z.d.

Programma van den Landdag van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm in Friesland op woensdag 12 juli 1933 te Oranjewoud. Dokkum, z.d.

Gedenkboek t.g.v. het tien-jarig bestaan van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, tevens programma voor den Nationalen Landstormdag op 27 september 1928 te 's-Gravenhage op het terrein "Houtrust". 's-Gravenhage, z.d.

Officiële feestgids uitgegeven vanwege de Feestcommissie. Algemeen Programma der Feestviering te Leeuwarden tijdens het bezoek van Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden aa de Provincie Friesland, 25-27 september 1905. Leeuwarden, z.d.

De lymfeklierreactie op weefselantigenen door Jelle J. Coles. Proefschrift Vrije Universiteit Amsterdam. Amsterdam, 1974

Genealogysk jierboekje, nr. 364. Ljouwert, 1969. Vanaf p. 69: genealogie familie Croles

1 pak

70-73

Plakboeken met krantenknipsels met nieuws over Bodegraven, waarbij een accent ligt op de rol van burgemeester J.J. Croles,

1968-1973

4 delen

70 1968-1969

71 1969-1971

72 1971

73 1972-1973

74

Drie scheepsfoto's, z.d.

Foto van het bruidspaar Croles-Koning, z.d.

Foto van J. Croles-Koning, z.d.

Foto van A. Kuyper en J.J. Coles, z.d.